

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 — „
Negyedévre 3 — „
Egy hónapra 1 — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: KOHÁNYI GYULA
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:

Negy baszbas petit sorert 5 kr. Nagyobb tarjadelmu s többesre
Hirdetések alkü szerint jutanyos aron. vételnek fel. Belyeg-dij min
den külön beigtatásert 30 kr.

Intendatura.

(T—s.) Debreczen város színészetének van a multban egy ragyogóan fényes korszaka, az intendatura ideje.

A vidéki színészet mai viszonyai között arról álmodni sem lehet, hogy ahhoz hasonló, vagy azt csak megközelítően művészi fokon álló társulatot és niveaut találjunk színházunkban.

Feladnunk azonban a reményt arra nézve, hogy áldozatok árán fentartott színészetünk emelkedjék, semmi esetre sem szabad. A művészet barátai előtt csakis ezen cél lebeghet, midőn színházunk ügyeivel foglalkoznak. Van is mód, mely ezen cél felé minden bizonynyal elvezetné s ez nem más mint visszatérés a régi rendszerhez, az — intendaturához!

Szinte látjuk, hogy a városunk ügyeit lelkükön viselő férfiak milyen aggodalommal fogadják ezt az eszmét, mely magában rejti a debreczeni színészet fényes jövőjét.

Nos hát, nem tartjuk indokolatlannak ezen aggodalmat. Az a rendszer, a melylyel a város tulajdonát képező biratokok kezeltetnek, nem igen tölthet el bizalommal senkit, olyan ujtás iránt, mely a város számára szabad kezelést biztosít egy vagy más tekintetben.

A házi kezelés sok, szomorú példáját tártuk már fel és a rovás mégis telidesteli áll.

Nem is az a reményünk, hogy ennél az esetről kivétel történhetne, itt a kezelés minden tekintetben kifogástalan lenne, hanem bizunk abban, hogy a város közönsége, mely eleget tapasztalhatott már ezen a téren; hiszen kárán tanul a magyar és kár, az volt mindig bőven; talál majd módot arra, hogy erős szervezettel olyan erkölcsi alapot teremtsen a debreczeni színház ügyének, melyen az szilárdan, e r ő s e n állhasson.

Ez pedig csak az intendatúrával kapcsolatban volna létesíthető.

Anélkül, hogy bárkinek a személye ellen akarnánk támadni, az a nézetünk, hogy igazában akkor javára állunk a debreczeni színészet ügyének, ha annak erősödéséhez minden eszközt felhasználunk.

A debreczeni közönség mint színházpártó föltétlenül első helyen áll az országban s hogy ez így van, azt csakis a művész iránt kifejtett érzékének tulajdoníthatjuk.

Ez a közönség megérdemli, hogy legmesszebb menő igényei is kielégítesenek.

Magánvállalkozótól nem is lehet azt követelni, hogy a közönség eme igényeit mindenekben kielégítse. Tiltakozik ellene a zsebe is. S ez természetes is. Éppen úgy mint minden más vállalkozónak, joga van neki is, hogy befektetését gyümöltöztesse, ahogy éppen legjobban

tudja. Innen származik aztán, hogy a színházbérlő közönség, mely pedig egy magában is már fentartja a színházat, tizenkétszer, másodnapos bérlet esetén hatszor élvezhet végig egy-egy darabot, mely a direktor szempontjából a ért jó mert megtölti a karzatot.

Fordítsunk most egy lapot és te, kintsük, hogy intendatura esetén milyen művészi színvonalat nyújthat a színház.

Tartózkodunk, midőn erről szólunk, minden túlzástól.

Nincs is szakemberhez arra szükség, hogy arra a meggyőződésre jussunk, mely a színházat mint vállalatot anyagi oldaláról a legelőnyösebben mutatja be. Ez minden kétségen felül áll.

Debreczen városa áldozatkészségét bizonyítja csupán az a körülmény, hogy a színészet nagy szubvencziót ad. Ezt különben le is akarják most szállítani. Hogy miért, azt nem nehéz eltálatni.

Az illető körök arra a kis színpadi hatásra számítanak, melyet a két ezer forintnyi szubvenczió elvonása a városi közgyűlésen tenni fog.

Valóban kíváncsiak vagyunk arra az összegre, melyet ezen színpadi hatásra számított gazdálkodás fejében a közgyűlésből ki akarnak préselni.

Kedvesen naivak ezek a mi «városi uraink». Az a meggyőződés vezeti őket láthatólag, hogy más nem lát el csak az orra hegyéig sem, míg őket végte-

Krónika.

A Debreczeni eredeti tárczája.

... Jövel Szent-Lélek Ur Isten! Ezzel a szóval kezdtük ezt a most alkonyuló hetet s kezdtük nemcsak mi, kezdte az egész világ. Vajjon mikor telik be újra az idők teljessége, amely aztán csakugyan meghozza a világ minden népének a Szent-Lélek? ! ki tudja?!

Hogy valaminek a közel jövőben történnie kell, ezt érzi mindenki, a legnagyobbtól a legkisebbig, de hogy mi lesz a valami, azt aligha sejtí bárki is. A gondolkodó elmék, kik a lélek mikroszkopjával vizsgálják ezt a mai társadalmi káoszt, semmi biztosat, valami a jövő irányát mutató jelenséget nem igen tudnak észrevenni. . . De hogy azt ne gondolja a t. olvasó, hogy én is a világ egyetemének irányító eszméit kutatók közé mint első rangut akarom magamat feltolni, sietek kijelenteni, hogy bár nekem is megvannak erre nézve a többé-kevésbé jól kifejezedett gondolataim, mégsem azokat akarom itt feltálatni. . . Mindössze az eszmetársulásnak az ellentétek felkeltésére vonatkozó törvénye alapján jutott eszembe egy cikk, hogy arra rátérhessek, irtam le ezt a bevezetést.

Ugyanis amint a »Veni sanete!« hangjára körülnéztem ebben a mai világban, önkénytelenül lelkem elé tolult Alexander Bernátnak egy remek, jó régen megírt tárczája, mely éppen ennek a jövő irányát mutató je-

lenségnek a kibogozásával foglalkozik s biztosat ő sem lát egyebet ebben a mai zárzavarban, mint azt, hogy a g y ü ö l e t az az emberi érzés, amely a mai nemzedék lelkén uralkodik. . . S ez csakugyan igaz.

Bárhová nézünk, elrettentő példákban látjuk bizonyosságait. . . De, kérdem én, fennállhat-e sokaig az oly rendszer kitorés nélkül, megállhat-e az a társadalom, amelynek vezérlő eleme a gyűlölet? Nem és ezerszer nem! — A kérdés most már csak az, mivel kell ezt a gyűlöletet kiölni a világ szívéből? A világ kezdete óta két eszköze volt erre az emberiségnek: a beke és a háboru, az élő szó és az ököl fegyvere s mint a debreczeni diák verselte e század elején:

»Hol nem győz'sz okkal: bátran vágj közbe botokkal!

Melyiket válasszuk? A népet, úgy látzik, immár megunták azt, okoskodást és az exotikus országokról nem is beszélve, ahol Angia minden esztendőben elpuffogat egy pár ezer métermázsá puskaport s a másvilagra küld néhány száz angol és néhány ezer exotikus alattvalót a szent civilizáció érdekében, — három esztendő óta minden tavaszuk megvan a maga háboruja, a melyek egyike immár nekünk is 30 millió forintunkba, másika pedig egy közelgő inséges esztendőnkbe került. Vajjon helyes-e ez s nem inkább összehitt kézzel az ég felé kell-e néznünk s buz-

gón imádkoznunk: »Jövel Szent Lélek Ur Isten!«?

Az ember otthon egyszer így, máskor amugy gondolkozik erről, legfőképen pedig nem okkal, de botokkal cselekszik, még ha amugy könnyebben győzne is, ha azonban túl van a határon, legyen az akár a Basahalma, akár a Kárpát és a Duna, megter rögön s gyűlölete alább száll, bár heve megmarad, sőt emelkedik és áhitattá alakul. Ime, a mi derék honfaink, az egyik csapat innen, a másik túl a Kárpátokon töltötte a pünkösztöt, de túl a Basahalmán mindkét csapat s szent áhitatban élte azt át, egyiket a közel, másikat a régen mult idők gyászos emléke hevitvén.

Arad és Várna! Magyar dicsőség változó szerencsésének két gyászos emléke, ti hevitettétek a pünkösztben diákjainkat és dalosainkat s fakasztottátok a velük volt két egyházi férfinak ajkáról a hazafias imát s ragadtatok el hallgatóikat, kik egytől egyig meghatva rebegték:

Jövel Szentlélek Ur Isten!

Azt hiszem, hogy amely nemzetnek ilyen emlékei vannak, még ha kardot ránt is, csak szent ügyért teszi azt, s azzal is szent doigt cselekszik. . .

Lám, a gyűlölet ezen a héten is két nagy leezket kapott, sőt mondhatjuk, hogy hármat is. Az egyik Gladstone temetése, aki életében megtévesztése volt a török gyűlöletnek s ime

len látkörrel áldotta meg az egihatalmasság.

Ilyenforma nevetséges kísérletezések helyett, melyek semmi esetre sem szolgálhatnak színészetünk javára s városunkra nézve sem tesznek számottevő megtakarítást, az volna a kötelessége a színüggyel kötelességszerűen foglalkozó férfiaknak, hogy Thaliának létalapját mánnál erősebbé tegyék városunkban.

Az intendatúrával véglegesen meg volna ezen kérdés oldva.

A színháznak egy oly vezetősége, mely kizárólag a művészet érdekelt tartana szem előtt, felemelhetné városunk színészetét újból arra a piedesztálra, melyen egykor állott.

A közönség elsőrendű társulatot élvezhetne.

Műsor tekintetében vetekedhetne színházunk bármely fővárosi színházával.

Színészetünknek nem lenne szüksége semminemű támaszra, mert az a közönség, mely eddig lelkes pártfogója volt, csak szaporodna, ha kicsinyes tekinteteket figyelembe nem vevő intendatúra kezében volna színügyünk.

Debreczen városa olyan alapot emelhetne ezen elhatározásával a színészetnek, melyre mindenkor büszkén tekintetne.

Azon összeg, mely eddig az igazgatóknak jutott osztályrészül a színházlátogató közönség és város áldozat készségéből olyan színészetet teremthetne Debreczennek, mint amilyent ez a közönség megérdemelt!

Ezzel pedig nagyon sok van mondva.

Egy év múlva jár le azon szerződés, mely a színházat igazgatónak adja ki. Minden anyagi áldozat nélkül csak erős akarattal nagyon sokat tehetne a város színészetünk érdekében.

Hatalmas erkölcsi alappal megte-

remtett intendatúra, ez azon irány, mely magasra emelhetné, hogy arra mindenkor büszkéek lehetnénk.

És nem kell hozzá más, csak erős akarat.

BELFÖLD.

Törvényjavaslat a közoktatási épületekről. A legutóbbi költségvetési tárgyalás folyamán Wlassics Gyula vallás és közokt. miniszter bejelentette, hogy a közoktatási intézetek célszerűbb elhelyezésére, különösen a vidéki városokban megfelelő épületeket szándékozik emeltetni. Egy erre vonatkozó javaslat van készülőben most a miniszteriumban, melynek alapján a miniszter felhatalmazást fog kérni a szükséges iskolai és művelődési épületek felemelésére és egy erre szükséges hitel igénybevételére. A javaslat benyújtása észre várható.

Az erdélyi reformátusok közgyűlése.

Kolozsvár, jun. 3.

A református egyházkerület közgyűlése tegnap délelőtt nyit meg őrjási érdeklődés és meglehetősen izgatottság mellett. Az elnöki széklet B a n f f y D e z s ő foglalta el; a terem zsufoltság megtelt Bánffy báró szokása ellenére ezuttal megnyitót nem mondott. A közgyűlés feszült hangulata mindjárt az alakulásnál kitört és csupán Bánffy Dezső valószínűsége ridég tárgyilagossága vette elejét a nagyobb viharoknak.

Mindenekelőtt B a r t h a Miklós kifogásolta, hogy miért került bele a verifikálás végett fölolvastott névsorban olyan két név, melynek viselői nem tagjai a közgyűlésnek. Kitűnt, hogy ez az igazgató tanács irodájának tévedéséből történt; fölvilágosítást a tévedésről hirtelen nem tudtak adni. Erre Bánffy nagy haragra lobbant és az igazgató tanácsra értve dörgő hangon szólt:

— Lehetetlen helyzetet teremtenek. Bocsanat a kifejezésért de itt nem lehet h a s b ó l t á r g y a l n i.

Bánffy szavaira zajos eljenzés tört ki. Bánffy ingerülten esőngtetett.

— Kérem — ugymond ne méltóztassanak tetszésüknek vagy nem tetszésüknek kifejezését

azt láttuk, hogy ravatalánál megszűnt a gyűlölet, lerakta ott a kegyelet adóját minden nemzet meg a török is.

A másik pedig már itt Magyarországon történt s ez a Gardos Lajos végleges felmentése. A gyűlölet juttatta őt is 13 hónapos vizsgálati fogságba, egy pusztán gyanu, sőt jözan esszel még annál is kevesebb, de hevült, elragadt lélekkel sokkal több; az anyósna és a leánytól elszakadt anyának gyűlöletet lehelő érzése, mely nem átalita első pillanatban saját vejere, unokáinak edesapjára kimondani a gyilkost, kikiáltani egész világ előtt: Ime a vöm megölte a leányomat, a saját feleségét! . . . S a világ, illetve annak szája, a saját ajkára vette a szót: szálló igevé lett a h i t v e s g y i l k o s m e r n ö k kifejezés s mikor a vejtárgyalás alatt kiki megalkotta a maga véleményét, egy nap volt az ítéletig, mindenki a felmentésre szavazott volna, ha esküdtnék tendeli végzete, — de azért senki sem beszelt másképp Gardosról, mint: a hitves gyilkos mérnök . . . Ez a mai kor gyűlöli alaphangja. Kapva kapunk rajta, ha valakiről rosszat mondhatunk, ha kisebbíthetjük úgy, hogy abból nekünk magunknak bántódásunk ne legyen s ennek az alaphangnak kifolyása volt az a rettenő elsőbíróági ítélet is, mely szóval a logika örök, de tényleg a levegőben levő gyűlölet mulékony, de jelenleg uralkodó törvényeire volt alapítva . . . S csakugyan, a mint a felőbíróágokhoz került az ügy, ahol az ítéelő tanács tagjai idősebbek, kevesebb ebből a mai világból valók, legfőképpen pedig nem zavarta ítéloképességüket

egy kétség közt szorongó fiatal embernek tévetege, de alapszámban mégis büszke tekintete, melyet egy kis hajlékonysággal a mai kor gyűlöli hangulata felé már nem büszkeségnek, de dacznak, sőt megatalkodottságnak lehetett tekinteni, — rögtön kiderült, világossá lett előttük, hogy a tények nem elegendők annak a gyanunak igazolására s felmentették a vádlottat.

Ebből a mai kor alaphangjából kell magyaráznunk azt a sok meglepő szigorúságu ítéletet, melyek a bíróságok termeiben ehangzanak, amelyeknek legnagyobb részét leszállítják a fellebbezések folytan még ismert szigorúságu tanácsok is . . .

Ugyanez a gyűlöletes érzés mutatkozik abban a komédiában is, amelyet közvetlenül a Gardos ügy után játszottak el bírósági asszisztenciá mellett a B r u n k a l a n é ügyében. Nem említenem fel, ha a budapesti lapok tárgyilagosan foglalkoztak volna vele; de mivel éppen azok színezték ki, amelyek a végeredményért még felelősségre is vonták a bíróságot s tudom, hogy az én t. olvasóim közt is van olyan, aki olvasta azokat, ki kell mondanom, hogy ugy az ügyesség, mint különösen a lapok eljárását nem tarthatom egyénekné, mint a ma divatos gyűlölet kifolyásának. Hiszen tanulhatott volna épen a budapesti kir. ügyesség az épen megelőző napon felmentett és szabadon bocsátott Gardos Lajos sajnálatra méltó példájából hogy milyen rettenő dolgok következhetnek abból a vizsgálati fogságból: — az lezke lehetne arra, hogy jogerős ítélet előtt csakis a legkivételesebb esetekben tegyenek valak t rabágha —

adni az elnök iránt. Kötelességem pártatlanul eljárni. (Eljenzés.)

A két tévesen fölvetett nevet törölték. Most újabb incidens következett. S o m o d i képviselő azt kérdezte, hogy miért nem szerepel a névsorban S z a b ó Samu nyugalmazott tanár. Az igazgatótanács — ugymond — megsemmisítette mandátumát, ugyerre nem volt joga, mert ha a mandatum kétes, akkor a közgyűléshez kellett volna tenni. B a r t h a éles hangon szólt e szabálytalan eljárásról, a nagy többség határozott tetszése mellett.

— Az igazgatótanács eljárása — mondta — törvénytelen, a tanács, ugy látszik infallibilisnek képzele magát, de — így szólt a püspök felé fordulva — a k á l v i n i s t a e g y h á z b a n n i n c s i n f a l l i b i l i t á s p ü s p ö k u r !

Szász Domokos felszólalt és kijelentette, hogy előtte közömbös az ügy, de S z a b ó Samu tanár ellen fegyelmi vizsgálat léven folyamatban, míg a rá kimondott ítélet, a feddés, vegre nincs bajtva, addig képviselő nem lehet.

E közben Bánffy Dezső az aktákat kérte és átnezte, azután bocsanatot kért, hogy hozzászólhasson, mint elnök, a tárgyhöz. Bánffy kijelentette, azután, hogy az aktákból meggyőződött arról, hogy itt az igazgató tanács helytelenül járt el mert négy képviselőt választottak és — ezek közül hármat igazolt Szabó Samut nem. Tényleg történtek szabálytalanságok ama választás alatt, tehát vagy mind a négy képviselő választását meg kell semmisíteni vagy mind a négyet elfogadni. (Tomboló tetszés.)

Hosszas tárgyalás után igazolták mind a négy választást. Ez az incidens és főként Bánffy pártatlan, őszinte magatartás valósággal lecsendesítette legalább délelőtre a leikeket.

Azután S z á s z Domokos püspök eladta évi jelentését általános figyelem közzött.

Csöndes lélekkel töröm — mondta a többi közt — azt a sok érthetetlen szidalmat és gyanúsítást, melyeket egyesek engesztelhetetlen gyűlölsége felém szór, mert arról vagyok meggyőződve, hogy a sok mérges nyíl, melyet felém irányítanak, visszapattan rólam és hamarabb megsebzí azt, a ki azt elbocsátotta, mint engemet. Ha egyszerű magánember volnék, számba sem venném, de faj a szívem

mert 13 hónapig fogva lenni, még egy felmentés árán sem lehet dicsőség! Brunkaláné pedig még az első vád alapján, az ítélet előtt sem volt vizsgálati fogságban, még kevesebbé akkor, mikor egymásután két bíróság felmentette a Vasonkeői-váltók hamisításának vádjáról, — miért csukjuk be tehát most, a harmadik — s bár legfelsőbb bíróság ítélete után, mikor rögtön beadta a perújítási kérelmét, ha az rosszul dől el, még mindig elég ideje lesz leülni azt a három esztendőt! Én a magam részéről — bár feltétlenül bűnösnek tartom — nagyon örülök, hogy a bíróság nem tartotta fenn a vizsgálati fogságot.

Ugyanez az eset van a büntető igazságszolgáltatás a heti harmadik nagy szenzációjánál, mely nem más, mint a C h u d y Hugó halála. Ő valószínűleg bűnös volt s rajta maradt volna a 6 évi fegyház súlyos büntetése a kuria ítélete után is, de kérdem: jól all-e arról a királyi ügyesség, hogy ha Chudy szabadlábban várja meg a jogerős ítéletet, régi betegsége akkor is annyira súlyosbodik-e s nem ellenkezőleg meggyógyul s kibírja a 6 évi fegyházat s büntetésének kiállása után ez az inkább szerencsétlen, mint rossz lelkű ember olyan pályán, ahol pénz nem forog a kezében, még hasznoára is lehet a hazának?! Szóval, én igen rossz bíró lennék a mai törvények mellett, amelyek mintegy rákényszerítik a vádlottra a vizsgálati fogságot.

S ez nem nálam csak pünköshti hangulat!

Fejő.

azért, mert tudom jól, hogy a ki engemet bánt annak bantalma végigsajog az egész anyaszentegyházon, melynek hite, neve, becsülete a legdrágább kincse s annak én vagyok egyik őrállója. Fáj a szívem azért, hogy akadnak saját hitorsosaink között egyesek, kik önmegfeledezéssel rongálják anyaszentegyházunk erősségeit. Más egyházakban az ilyen eljárás példátlan s ez csak a kálvinistáknak szomorú privilegiuma.

Ezután hosszasan referált az egyházkerületről s tekintettel az ellene emelt vadakra, a pénzügyi helyzettel foglalkozott nagyon kimerítően. Jelentésének főjellege s tartalma ez: Valótlan, hogy az egyházkerület kétes üzleteket kötne; eddigi, elővigyázatos pénzügyi műveletei felmülliót jövedelmeztek; most sincs semmi baj: börtönteiről szó sincs.

A püspök jelentését tudomásul vették.

Nagyfontosságú volt a délutáni ülés. — Ezen a gyűlésen megjelent, mint tag, Hegedűs Sándor és igazgató tanács jelentésének tárgyalásánál nagy föltűnést keltett beszédet mondott. Kijelentette, hogy mivel az egyházkerület pénzügyi kezelését annyit szidják, az egyházkerület összes jövedelmeinek konszolidálására szükséges, hogy rendszeres pénzügyi politikai programot állapítsanak meg, de óhajtja, hogy most mar higgadtan, tárgyilagosan tárgyaljanak és a multakat ne bántsák. Általában a püspöki tekintély megóvását és, az egyházkerületben békét óhajt. (Nagy tettség.)

Barttha Miklós szólalt föl ezután. Hegedűs, mondá, ugyanazt akarja, a mit én. A püspök intencióit senki kétségbe nem vonta de én börtönműveleteket nem akarnak, hisz a püspök jelentése is bankár jelentése volt. A javaslatot elfogadja.

Szász Domokos kijelenti, hogy nem kifogásolja a bizottságot, de hangoztatnia kell, hogy néhány hírlapi közlemény miatt semmi oka sincsen a közgyűlésnek nyugtalankodni. Az egyházi vagyon egyharmada jelzőlogkölcsonkban, egyharmada ingatlanokban, egyharmada értékpapirokban van.

Hegedűs záróbeszédében hangoztatta, hogy javaslatát a püspök iránt való tisztelete és szeretete sugallta, ha abban egyáltalában van szubektivitás.

Erre egyhangulag, nagy lelkesedéssel elfogadják a javaslatot, mely a következő:

Az egyházkerületi közgyűlés utasítja az igazgatótanácsot, hogy az adott helyzetre való tekintettel mielőbb készítsen javaslatot az iránt, hogy az egyházkerületi közpénztár mily pénzügyi program szerint lehet képes jövőre megfelelni az egyes egyházak, iskolák és egyéb intézményeivel szemben elvállalt kötelezettségeinek és e célból mily módon konszolidálja ez alapokat és azok jövedelmezőségét mily elhelyezés által biztosíthatja az egyházkerület minden lehető kockázat ellenében. Ezt a munkát az erre vonatkozó összes adatokkal együtt oly időben terjessze egy, a jelen közgyűlésből választandó hét tagu bizottság elé, miszerint ez a bizottság a követendő pénzügyi politika irányzata tekintetében a javaslatot elbírálván, azt saját véleményes jelentésével a legközelebbi rendes közgyűlés elé beterjessze.

Ezzel a közgyűlés első napja véget ért.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület közgyűlése ezzel a határozattal alaposan keresztet vont agilis börze püspökének zseniális fináncz terveire. Bizottságot küldött ki, melynek a felügyelete alatt az igazgató tanács tartozik új pénzügyi programot kidolgozni.

A fájt accompliket természetesen ez a bizottság se változtathatja meg, de az evangélium szerint reformált zálogházaknak, a mint azokat a püspök ur tervezte, becsúta az ajtajukat, mielőtt azok kinyílhattak volna. Ez a határozat tehát egy indirekt bizalmatlansági szavazat volt Szász Domokos püspök ellen. Hogy a kárhóztatás nem keresett direkt és hangos kifejezést, annak a magyarázata — mint értesülünk — az, hogy Szász Domokos ur ígéretet tett, hogy 6 hónapon belül püspöki állásáról le fog mondani. Ezt a határidőt megadták

neki, nehogy úgy látszassék a dolog, mintha a hírlapi támadások pressziója alatt volna kénytelen visszavonulni.

KÜLFÖLD.

Bonyodalmak Keleten.

Ugy látszik, a harmincz milios póthitel újra meg kell ismételnünk, mert a Balkán alján újra viharfelhők gyülekeznek.

Thesszalia kiürítése lassan ugyan, de végbemegy. — A görög-török békeszerződésnek egyik pontját hajtják végre ezzel a hatalmak, még pedig azt a pontját, a melynek megvalósulását sok diplomáciai proféta kétségbevitte.

Az európai diplomáciának a keleten talán ez az egyetlen sikere. Annál nagyobbra becsülendő az, mert nemcsak, hogy egy új tartomány nem kerül a török uralom alá, hanem tán a krétai kérdés is megoldható lesz, még belátható időben.

A berlini és a bécsi kabinetek nemcsak minden felelősséget elhárítanak magukról György görög hercegnek a krétai kormányzóságra való jelöltséggel szemben, de sőt mi több, egyikük, ki nem beszél addig, míg hatalmas szövetségével nem tanácskozott, határozottan visszautasítja azt a tervet — és olyan nyelven beszél, a melyt mindenesetre elemezni és magyarázgatni fognak Konstantinápolyban, a hol kellő értéke szerint fogják becsülni II. Vilmos császárnak a spartai herceg növel való kibékülését is.

Az ottomán birodalom egyéb részeiben már hallatszik is a gyanús morgás. Macedóniában alkalmi versenyter nyílik a Balkán államok ama lakói számára, a kiket Milan király önép politikája és a bécsi kabinetnek ravasz fordulata elentetbe hozott egymással. Örményország az a szomorú áldozat, fájdalommal vergődik. Tiflisben titkos bizottságok üléseznek és titokzatos merényletekről sugdosnak mindenfelé.

Az a nyugalom tehát, a mely most keleten van és a mely elaltatja az európai diplomáciát, vagy veszedelmeit rejt magában. A Balkán valamelyik zugában kigyulad egy szikra, a tűz elharapódzik az egész Balkánra és Európa egy pillanat alatt lánggal éghet.

A reichsrath tegnapi ülése. A nyelvügyi indítványokat tárgyalta tegnap az osztrák képviselőház nagy eszdben rendben kevés érdeklődéssel. A folyosókon föltűnt, hogy Stürk gróf hosszasan tárgyalt Bärnreither dr. kersekedelmi miniszterrel és az alkotmányhü nagybirtokosság több tagjával. A német ellenzéki pártoknak ugyanis az a szándéka, hogy az alkotmányhü nagybirtokosság a gráci események miatt fejezze ki rosszaságát a kormány ellen. A jó szándék azonban eddig még nem teljesedett be, mert a nagybirtokosság érzi tettének ama konzekvenciáját, hogy az esetben Bärnreithernek ki kellene lépni a kabinetből.

Napirend: a nyelvügyi indítványok tárgyalása.

Elsőnek Kronawetter szólalt föl és beszéde folyamán éles szóváltás tamadt közte és Bielohlavek közt. Kronawetter ugyanis azt mondta, hogy egy kis jóakarattal nagyon könnyen lehetne összeegyeztetni a különböző nemzetiségek kívánságait. Ha az egyik kérdésben lehet megegyezésre jutni, lehet a másikban is. Ugy látja, hogy itt folyton szidják a magyarokat, mégis mikor a gabonavámokról volt szó, létrejött a megegyezés az osztrák és magyar parlament közt. Ezért van a kenyér drágasága.

Bielohlavek: Nem igaz az, hogy a kenyér a gabonavámok miatt oly drága, a zsidó spekulánsok csinálják azt.

Kronawetter: Csak tessék számítani Bielohlavek ur! Ön úgy látszik nem jól számol és az iskolában sem volt nagy barátja a könyveknek.

Bielohlavek: De ön doktor ur nagyon jól tud számítani. Köztudomású dolog, hogy agg édes anyjáról mennyi számítással tudot gondoskodni.

Kronawetter: Ez szemtelenség!

Bielohlavek: Szemtelen ön! Különben önnek itt, mint képviselőnek sammi szavai mert ön csak a gazdag zsidókat és hatalmas belvárosi birtokosokat képviseli. (Zajos derűlttség. Kronawetter maga is hangosan föl-kaczag.)

Kronawetter azt mondja, hogy a nép széles rétegeiben az a meggyőződés, hogy a ház nem tud megfelelni feladatának. Ennek az állapotnak véget kell vetni. A Gautsch-féle nyelvrendeletekben a szónok bizonyos haladást lát. A nyelvügyi bizottság megérdemli minden párt jóakarátát. A szónok a nyelvügyi bizottság kiküldése mellett fog szavazni.

Schücker a gráci eseményekről szól és azt mondja, hogy addig, míg a nyelvrendeleteket érvényen kívül nem helyezik a ház nem lesz munkaképes. Az az állítás, hogy Csehország németjei tulsulyra törekednek, nevétsége. A németek csak békét akarnak Csehországban. A szónok a német államnyelv kodifikálását kívánja.

Tiffinger a németeknek azt a törekvését, hogy Ausztriában az ő kezökben legyen letéve az uralom, kihivhatatlannak tartja. A németek csak vezérszerepre törekedhetnek, de azt sem lehet törvénnyel kioroszakolni. A németek obstrukciója a nyelvügyi bizottság ellen hiába volna, mert a bizottság tárgyalásainak mindenesetre a nyelvrendeletek előlérsére kell vezetniök.

Pfersch e kijelenti, hogy a nyelvrendeleteket el kell törölni. Gleispach gróf kinevezéséről szól, bírálat alá veszi a cseh feudális nemesség magatartását, amely a radikális politikával szövetekezik, eitéli a cseh hlytartó magatartását és kijelenti hogy a megegyezés addig lehetetlen, míg a népnek az ifju-cseh párt a vezere.

Steiner József (szociáldemokrata) cseh beszéde után a tárgyalást megszakították és a jövő ülést hétfőn d. e. 11 órára tűzték ki.

San-Jago de Kuba.

Szombat óta egyre jönnek a vadkacsa zamatu sürgönyök, amelyek egy füst alatt jelentik, hogy az amerikai hajóraj tönkre tette a szanyol hadihajókat, ezek meg elsüllyesztettek Sampson páncélosait. Akarásak a mesébeli két oroszlan, amelyek kölcsönösen felfaltak egymást.

Tegnap aztán konkrét részleteket is is közölt a táviró, amelyekből meguljuk, hogy Cervera tengernagy a san jago de cubai öbölbe érkezett a hajóival, az amerikai páncélosok bombázni kezdték a Morró-erődöt és a Locapa sánczütegeket. A távirat még azt is elmondja, hogy a spanyol erődök keményen feleltek — amit elképzelni is könnyű — és hogy Cervera tengernagy hajói az öböl bejáratánál keresztbe helyezkedtek el és így segítettek az erődöknek a támadókat elhallgattatni.

Ezt az utóbbit mar nehezebb elképzelni mert az öböl bemenet a várostól kilenc kilométerre esik, a bemenet maga pedig legfeljebb 180—200 méter széles.

Ilyen szük bejáratban bajos egy hadihajót keresztbe állítani, mikor az maga is 120—140 méter hosszú és a víz a széleken nem bír mindig a megkívánt mélységgel. Ha a spanyol hadihaják valahol állást foglalhattak, ez csak az erődök háta mögött lehetett, tehát a Punta Gordonal, hogy ott aztán mennyit segíthettek, azt bajos megítélni, mert az erődök teteje fölött kellett volna lövöldözniök. Annyi azonban bizonyos, hogy az amerikai hajóknak, amikor állást foglaltak, az erődöktől tisztes távolban kellett maradniok, úgy 6—7,000 méterre. Eszerint a várostól 7+9=16 kilométerre jártak és ha Cervera hajóhada beljebb vonult is, a városnak valami nagy bajt nem okozhattak.

De ha ett van az egész spanyol hajóraj az öböl belsejében, amelyből a hajói csak egyesével jöhetnek ki az öböl bejáratát által alkotott defiléből, míg az amerikai esatahajók csapatokban várják az öböl előtt, — akkor Cervera tengernagy kalitkába van zárva. A Schley-féle repülő hajóhad ott áll a kalit előtt, Sampson tengernagy pedig, ha Key-

Westbe ment, onnan csapatokat hozhat, melyeket partra tehet Kuba északi partvidékén.

A spanyolok egyet tehetnének; a Cadixban levő tartalék-rajt indíthatnák utána Cuba felé, csak hogy ez a hájóra még messze van és mindössze egy pár hajóból áll.

Az amerikaiaknak tehát módjukban volna most Kubában partra szállítani annyi katonaságot, amennyivel csak rendelkeznek. De az a baj, hogy jóformán semennyivel sem rendelkeznek. Kötéllel fogdosni a szabad amerikai polgárt nem lehet; gsi szokás szerint verbuválni kell és miután a munkabíró legények Amerikában 1—2 dollár, könnyen keresnek napjában, a »verbunkos«-nak nem szabad fubad fukarkodni a zöldhátú papirossal. És ha majd a legények meglesznek, azokat be kell gyakorolni, katonákká kell nevelni. A tábornokok kiknek a szigetre kellett volna menniök már ki is jelentették, hogy gyakorlatlan emberekkel nem indulnak a harcához szokott spanyol csapatok ellen.

Hallunk ugyan szenvedélyes izgatásról a sajtóban, de arra az elementáris lelkesedésre, mely az angol iga alatt görnyedő amerikaiak ezreit Washington és Lafayette zászlói alá vitte, mely súlyos lánczokat akart szétzúzni, a nemzeti függetlenség eszményét akarta bármily áron is megvalósítani, most nincsen semmi ok.

A nagy polgárháboru alatt is nagy eszmék, életbevágó érdekek tüzeltek a nép tömegeit, a nemzeti egységért küzdő éjszakiakat és a kenyérkereső rabszolgák birtokához ragaszkodó delieket. De ezen utóbbi háboru óta 35 év telt el, új nemzedék él, mely megszokta a békeben való gazdagodást s a katonai szolgálatot csak hirtől ismeri.

Hogy az Unio mérvadó körei hadügyi tekintetben kissé elvannak maradvány a világtól azt az a körülmény is tanúsítja, hogy Washingtonból akartak a hadműveleteket igazgatni mikenek azt hajdanában tették. De ennek a rendszernek a fonakságát már mégis belátták és a katonai parancsnokoknak szabad kezét engedték.

Csak hogy ez nem elég. A háboruhoz a pénzen kívül jó katonaság is kell. — Azután kell sok más egyéb is, a mit talán az az illusztrációk, ha élményeimből elmondok egy pár reminiscenciát.

Mikor Garibaldi 1860-ban elindult Szicilia elfoglalására, akkor 1086 embere volt. Ezeknek kétharmadrésze soha sem látott puskát, a seregnek alig egyharmad része volt olyan katoná, aki puskaport is szagolt. Fegyverzetük? Rosz nemzetőri puskák. Egyenruhájuk? A polgári öltözet, a miben jöttek. Még löporuk nem volt. Diplomáciai furfanggal tudtam Toscanában, az orbiteloi erőd parancsnokát a király nevében rábírní, hogy puskaport meg őt ágyút adjon nekünk.

De pótolta mindezt a lelkesedés és !!! a szerencse. A sok czirkáló hajó hasztalan üldözött bennünket; Marsalában voltunk, mire észrevettük bennünket és a három hajó, mely utánuk iramodott, már csak a hátvédünkre lövöldözött.

A szigeten nem kellett intendatura, mert a föllekesített nép egyre hozta az eleséget. A hadipénztarra sem volt gondunk, mert zsoldot, fizetést egyikünk se kapott.

A szerencse kedvezett, mert mikor negyed napra Calatafininél ellenségre bukkantunk, sikerült azt megfutamtítani. Parconál azonban majd hogy be nem kerítették, Garibaldi az ő saszemével észrevette az ellenség gyanus mozdulatát és azt a parancsot adta nekem, hogy lassu tüzeléssel vonuljak vissza. Ez csak stratégiai mozdulat volt és máris csüggesztette embereinket.

Garibaldi úgy tapasztalta, hogy az ágyuk miatt nagy kerülő utakat kell tennünk, hogy azok sok nehézséget okoznak. És szokása ellenére haditanácsot tartott, mert maga is érezte, hogy nagyon is kényes a helyzet. Az ő nézete az volt, hogy az ágyukat be kell küldeni a sziget belsejébe és az egész csapattal utánuk kell menni biztosabb helyre, ahol szervezkedni lehet.

Ezzel a tervvel szemben kifejtettem,

hogy embereinket, a kik még nem vesztettek ütközetet, már a megkezdett oldalmozdulat is elesüggesztette és így előre látható, hogy mire a sziget belsejébe érünk, már alig lesz mit szervezni.

Azt javasoltam tehát, hogy az ágyukat a beteg emberekkel küldjük csakugyan a sziget belsejébe, de a derékhad induljon Palerná ellen. Így is történt. Az utánunk nyomuló Bourbon-esapatok látták — nem is igen rejtegettük ezt — Barleone felé mennék és így természetesen azt hitték, hogy a derékhad is arra tart. Üldözték is nagy buzgón... az árnyékunkat és az egész világot telekürtölték, hogy Garibaldi menekül a hegyek közé. Mi pedig siettünk Palermo felé és míg a Bourbon-sereg örökös menetelesben merítette ki az erejét, mi május 27-én virradóra meglettük e palermói őrséget. Három napi küzdelem után, mely alatt a tengertől elvágott Bourbon-sereg nem tudta magát élelmezni, bevettük a várost.

Akkor jöttek csak Cosenzából, Mediciből, Sacciból a jól fölfegyverkezett önkénytes ekspediciók, (amelyek közül a Bourbon-sereg csak egyet tudott elfogni) és így a győzelmiünkkel teljesen kihasználhattuk.

Mar most várjuk, hogy az a 400 amerikai katoná, a ki állítólag partra szállott Kuba szigetének egy olyan pontján, a hol a fölkelők várták, mikenek fog boldogulni a szigeten operáló erős spanyol sereggel szemben.

A mi hajóhadunk egyetlen egy fregatt volt, a melyet a milannói döntő ütközetben halálosan megsebesült Tüköry nevére keresztelt el Garibaldi. Ez a fregatt is vakmerő volt, mint az a honfitársunk, akinek a nevével viselte. Egymaga nekiment a nápolyi öbölnek és a Casteliameren mellett horgonyozó »Monarca« hajót el akarta fogni. Persze »törököt fogott« volna, mert a »Monarca« hajót nem bírta volna maga után húzni. De szerencsére idejekorán észrevették a szándékát és elzavarták a veszélyes kaland színhelyéről. De e a merész hadi tette jellemzi azt a lelkesedést mely a nemzeti egységért küzdő olaszok közt uralkodott, — amelynél mint fiatal hadnagy jelen volt Canavaro tengernagy, a kit most neveztek ki tengerészeti miniszternek.

Hogy az amerikaiakat mi tüzel, azt nem tudom, de annyi bizonyos, hogy a kaland száma borsos lesz. Ott a tizedes zsoldja annyi mint nálunk a hadnagyé gázi és az is duplán jár; a hadsereg szállító nem fognak a köztársaságnak holmi kedvezményes áratat fölszámítani. És miután a yankee-termeszet a hadimámorból talán mégis ki fog jözanodni, még mindig remélem, hogy ennek a furesz háborunak hasznos tanuságai lesznek. Az amerikaiak be fogják latni, hogy elég gondot okoz a megelhetés a népeknek és valóságos bűn, ha két nép megakasztja egymást a békes fejlődésben. Azt is meg fogják tanulni az amerikaiak, hogy a törvénykönyv egymaga nem védelmezi meg az államot.

Mi, európai népek, pedig levonhatjuk az a tanúságot, hogy össze kell tartanunk, mert a jövő háborut egész világrések ellen fogjuk viselni. Egyébiránt elég időnk lesz elmélkedni erről a háboruról, mely alkalmasint még jó ideig fog tartani. A mostani évszak Kuba szigeten nagyon kedvezőtlen a hadviselésre és így az amerikaiak valószínűleg nem fogják keresni az ütközetet, hanem az évszakot felhasználják ujonezaik kiképzésére és talán arra is, hogy a Kubában vesztelő spanyol sereget, melyet a kalitba zárt hajóhad nem szabadíthat ki a blokádból, egyszerűen kiheztessék.

Türr István
tábornok.

Táviratok.

|| A hajósoknak nem kell nyugalom!

Budapest jun. 4. Nürnbergből írják a B. Tud.-nak: A német-osztrák-magyar behajózási kötelék ma tartotta záro ülését, amelyen Kenessey Kálmán főfelügyelő referált arról, hogy vajjon az éjjeli nyugalom a hajózási iparnál szükséges-e. A köteléki gyűlés

egyhangulag elfogadta az előadónak azt az ajánlatát, hogy az éjjeli nyugalom a hajózási iparnál nem szükséges. Végül Matlekovics titkos tanács azt az indítványt tette, hogy a kötelék jövő évben Budapesten tartsa üléseit. A gyűlés nagy lelkesedéssel fogadta el a meghívást, így a jövő évben Budapesten fogja tartani üléseit.

Nincs ragadós tüdőlob!

Budapest, jun. 4. A német kormány — mint erről hirtelen értesülünk — jelenleg Magyarország egyetlen törvényhatósága ellen sem tart fenn ragadós tüdőlob miatt szarvasmarha bevételi tilalmat.

Főrendiház bizottságaiból.

Budapest, jun. 4. A főrendiház napló-bíró bizottsága jun. 7-én d. e. 11 órakor ülést tart. Tárnya: a f. é. jun. és julius havára két bíráló tagnak kijelölése. A főrendiház igazoló bizottsága jun. 7-én d. e. 10 órakor ülést tart. Tárnya: a főrendek jegyzékének folytatásos kiigazítása. Ennek az ülésnek lesz valószínűleg tárgya az a nagyport felvert kérvény is, melyet egy másik erdélyi mágnás gr. Hiller János származásának törvényessége s így főrendiházi tagságra való jogosultsága ellen beadott.

A háboru.

Budapest, jun. 4. (A debr. ered. táv.) A tegnapi nap eseményei közül kettő érdemi meg a különös kiemelést. Az egyik az, hogy az amerikai rendes csapatok még mindig nem indultak el Kubéba, a másik pedig az, hogy az amerikai hajóraj ismét megtámadta a santiago de kubai erődöket, — Ezt a támadást, a miből kifolyalag a távirat szerint, a lehető legelkeseredettebb harc dult, az teszi veszedelmessé, hogy a felkelők is megtámadták a várost.

Legujabb távirataink a következők:

Havanna, jun. 3. A »Velasquez« »Almondariz« és »Gaviote« ágyunaszadok, melyek elelmi szerekkel megrakott kereskedelmi hajókat kísérték Cienfuegosba, az öböl partján egy csoport felkelőt vettek észre, mire az egyik ágyunaszad egy ágyulövést tett ellenük. A felkelők azonban fehér zászlót lobogtatás és a hozzájuk küldött alkudozóknak azt mondták, hogy ok kubaik s nem akarták ugyan magukat megadni, de a spanyolok ellen sem akartak harcolni. Azt hiszik, hogy maguktartása megfelel Macimez Comez parancsainak. Az a merikaiakat ellenben a szárazföldön Galixo Garey támogatja. Garsia csapatai az elmúlt napokban megtámadták a Holguin mellett levő Santaeruz erődöt, amelyet 50 önkéntes védelmezett. A felkelőket 68 ember vesztéssel visszaverték. A spanyolok részéről csak egy tiszt és öt katoná sebesült meg.

Washington, jun. 3. A hadügyminiszterium a Kubába küldendő haderő elszállítására ujabb hajókat szerzett. A szállító hajóraj 30 hajóból áll, amely összesen 30.000 embert képes elszállítani. Eddig több mint 124.000 önkéntest toboroztak.

Havanna, jun. 3. Giberga a kamarában azt az indítványt tette, hogy a kormány szólítsa fel a felkelőket az önkormányzat elfogadására, minthogy a sziget még nem bír a függetlenség feltételeivel.

G a l v e z miniszterelnök hazafias beszédben szállt síkra az indítvány ellen.

HIREK.

A szerb dalosok érkezése.

A »Szankovits Kornél« szerb dalegyesület tiszteletére rendezendő ünnepélyek sorrendje.

Junius — *) Erkezés vonattal. Fogadtatás Polgármester üdvözlő beszédet tart. A debreczeni dalegyület, a Munkás dalegyület tisztelettel, zászló alatt vonul ki a fogadtatáshoz. Bevonulás városi és magán fogatokon. Elszállásolás.

*) Dátumokat még biztosan nem tudjuk, mert a vendégek vagy 5-án, vagy 7-én érkeznek.

Este 8 órákor ismerkedési estély a »Bika« szálló második udvarkertjében.

Junius —

Reggeli a szálláson, Gyülekezés a »Bika« udvarán reggeli 4 órára.

A kereskedelmi Akadémiának, főreáliskolának, valamint a Szántó fele kefégyárnak megtekintése.

Ebéd d. u. 1 órákor a szálláson.

Delután 3 órákor gyülekezés a Bika udvarán.

A Margit fürdő és István malom megtekintése.

Este fél 8 órákor Hangverseny a városi színházban.

Hangverseny után társas vacsora az angol királynő szállóban.

Junius —

Reggeli a szállóban.

D. e. 9 órákor gyülekezés a Bika szálló Az ev. ref. kollegiumnak, ev. ref. nagy templomnak megtekintése.

Delután 1 órákor bankett a Bika disztermében.

Delután 4 órákor külön vonaton a nagyerdői polgári lövölde helyiségében, hol a társaságot megvendégeli a debreczeni dal-egylet.

Este fél 8 órákor hangverseny a városi színházban.

Hangverseny után vacsora a Bika udvarkertjében, vacsora után tánc a disztermében.

Junius —

Reggeli a szállóban.

Delután 9 órákor gyülekezés a Bika udvarán] Megtekintése a vasúti gépjavitó műhelynek s dohánygyárnak.

Delután 1 órákor ebéd a szálláson.

Delután 3 órákor gyülekezés a Bika udvarán. Kocsikon kirándulás a gazdasági tanintézet pailagi telepére.

Vacsora este 8 órákor a szálláson.

Mindkét napi hangversenyre minden rendű jegyek már most előjegyezhetők Szent. királyi Tivadar ur városfőhatalmi üzletében. Helyárak: a rendes színházi helyárak.

* **Isteniszteletek.** Holnap, június ötödikén a Nagy templomban **Mitrovics** Gyula, a Kis templomban **Dicsőfi József**, a Kossuth utcai templomban **Hajdú Zsigmond** püsp. titk., az Ispótyai templomban **Bétek Lajos** mondják az ünnepi szónoklatokat.

* **Ev. ref. presbiteri gyűlés** lesz holnap d. e. 10 órákor, melynek meghívóján igen sok fontos és érdekes tárgy van. A gyűlésről hétfői számunkban referálunk.

* **Előkészületek a tanáregyesület fogadására.** Azok a bizottságok, melyek az orsz. középiskolai tanáregyesület jul. 3-iki közgyűlésének minél imponzánsabbá tételére alakultak, nagyban mozognak; a mai napon is a következő két felhívást kaptuk: Az orsz. középiskolai tanáregyesület elfogadását és az ünnepségeket rendező bizottságnak tagjait f. hó 5-ére d. e. 11 órákor, a város székházának kistanácstermében tartandó ülésébe meghívom. Debreczen, 1898. jun. 4. Mark Endre biz. elnök. Felhívás Debreczen város közönségéhez! Az orsz. tanáregyesület jul. hó 4—5-én városunkban tartja gyűlését, mely alkalomra hazánk különböző részeiből érkező, a tudományosság terén maguknak érdemeket szerzett tanférjak fogadása és elszállásolása válik szükségessé. Városunk és magunk iránti jól érzett kötelességünk, hogy a jövő hó 3-án már érkező kedves vendégeink Debreczen városához méltó fogadtatásban részesüljenek. A fogadtatás és elszállásolás eszközölhetése céljából bizalommal keretik fel a város művelt közönsége, minél fogva a nagyfontosságú ügyet magáévé téve, ahoz városunk jó hírnevéhez méltán hozzá járulni, a fogadtatásban résztvenni s azt hogy lakással ki-ki, hány vendéget hajlandó és képes ellátni, Oláh Károly tanácsnoknak, mint az elszállásoló bizottság elnökének (Hungária épület, II. em. 15. ajtó) f. hó 20-ára tudtára adni sziveskedjék.

* **Debreczen borászati felügyelősegi székhely.** A különböző felügyelősegek száma, melyek már Debreczen székelnek, közelebbi met szaporodni fog. Van már nálunk dohánybevallási felügyelőség, hegyzselési felügyelőség, erdő felügyelőség, anyakönyvi felügyelőség, közuti felügyelőség, iparfelügyelőség. Ezekhez járul nemsokára — mint az imént említették — a borászati felügyelőség. A földművelésügyi miniszter ugyanis a szőlőse és borászati felügyelősegek számát 21-ről 27-re szaporította s az újak közül egynek a székhelyévé Debreczent jelölte ki, ami által azoknak a szépen terjeszkedő és gyarapodó nagy homoki szőlőtelepítések jelentőségét ismerte el a miniszter, a melyek az utolsó években Debreczen határán és a közeli falvakban létesültek, A felső Tiszavidéken borászati felügyelősegek működnek még: Egerben, M. Kövesden, Tarcsalon, Beregszászon, Szinyér-Váralján, Szilágy-Somlyón és B.-Diószegen.

* **A szegényügyi bizottság ülése.** Debreczen város szegényügyi bizottsága tegnap delután három órákor Roncsk Lajos tanácsnok elnöklété alatt ülést tartott a városfőhatalmi nagytanácstermében, a melyen folyó ügyek nyertek elintéztést.

* **Kerékpárosok versenye.** A debreczeni kerékpáros egyesület f. évi június hó 5-én, vasárnap delután a berettyó-ujfalu—debreczeni országúton első országúti házi versenyt rendezt. Távolság 34,000 méter. Indulási hely: A Berettyó-Ujfalunál levő 36. kilométer közel: A debreczen-mikepécsi országúton levő 2. km. Indulási idő az indulási helyről delután 4 óra. E versenyre csak is a debreczeni kerékpáros egyesület működő tagjai nevezhetnek. Nevezési díj 3 korona. Nevezésnek Laszallner Kálmán egyesületi elnök urhoz (Tisza-palota II. emelet 13. ajtó) címzett zárt levélben kell történni. A nevezési díj szintén ott fizetendő be. Nevezési díj nélküli nevezés érvénytelen. Nevezési záridő jun. hó 5-én déli 12 óra. Díjak: elsőnek nagy ezüst érem, 2. kis ezüst érem, 3. nagy bronz érem, 4. kis bronz érem. Versenybizottság: Elnök: Laszallner Kálmán, egy. elnök, — alelnökök: Berger Jenő és Sesztina Jenő egy. alelnök; titkár: Vásárhelyi József vál. tag; időmérők: Tótkos József egy. pénztárnok és Frid Jenő párt. tag; indító: Körmendy Mihály; bírák: Vecsey Zoltán alap. tag, ifj. Csanak József párt. tag, Gebauer Károly párt. tag, Kontsek Géza alap. tag, Szinglarszky Gyula párt. tag. — Jegyzet: Kiindulás a célponthoz. A nem versenyző egyesületi, alapító, pártoló és működő tagok felkérésük jun. hó 5-én delután 4 órákor, feher sapka és egyesületi jelvényekkel a »Bika« kávéház előtti téren összegyűlni, ahonnan az egyesület tagjai kerékpáron, az alapító és pártoló tagok pedig kocsin pont háromnegyed 5 órákor a célponthoz testületileg kivonulnak. Az utolsó versenyzőnek a célponthoz történt megérkezése után visszaindulás a »Bika« szállóba, hol a díjak kiosztása után este 7 órákor étlapszerinti társas vacsora lesz.

* **A szegény és dologház gondnoka** kérelmet terjesztett a városi tanács elé, az iránt hogy miután kegyes adakozók már jutattak a dologháznak ur asztalára való takarót és szőszéket az istentiszteletek tartásához, — adjon a város egy harmóniumot, hogy annak hangjai mellett énekelhessenek. A városi tanács bizonyára nem fog kitérni a kérelmeteljesítésre elől.

* **Eljegyzés.** Rózsa Ignácz, a helybeli Rózsa L. czég baltagja eljegyezte Laczkó ur. a budapesti Laczkó és Popper leszámítoló bank baltagjának kedves unokahugát, Weinmann Nelli kisasszonyt, Weinmann Miksa bécsi lakos lányát. Őszintén üdvözljük a fiatal kereskedőt, lapunk e kedves barátját eljegyzése alkalmából.

* **A szerelem bolondja.** Három esztendő óta hűséges szeretettel vette körül Kolács János az ő szíve választottját Kiss Orszi, akivel azóta mindig egy háznál szolgáltak. Kolács nyolcz forintot kapott havonként, de ezt az utolsó krajczárig Orsziire költötte. — Megállapodtak egymással abban, hogy keres-

tükből beszerzik a szükséges stáírungot félre raknak egy pár forintot s aztán egy fűdél alatt ketecskén szépen eldögeznek valahogy. Az volt a baj, hogy Kolács nagyon bizott az ő edes szerelme szavaiban s ma reggel arra ébredt, hogy a csinos leány elhagyta a házat — de őt is. Amit kétféle szerettek elvitte magával s amit a derek vőlegénynek hátra hagyott az csupán egy kis levélke s azon ez a pár szó volt: »János ne keres sen, úgy se talál meg soha. Azért ne busuljon utánam, én boldog vagyok, melyhez hasonlót kívánok magának is.« Kovács János egész nap sir, vajjon a szeretője, vagy a keres-tét siratja é?

* **Munkás dalestély.** A debreczeni munkás dalestély f. 1898. évi június hó 12-én vasárnap a »Margit« fürdő disztermében Keller Sándor egyleti karnagy vezetése mellett az Aradi országos dalversenyen előadandó darabokból Kiss Gyula zenekara közreműködésével táncz zala egybekötött sarkkörű dalestélyt rendez. — Műsor: 1. Sóbajtás (uj) Gaál. 2. Szentelt hantok (uj) Mosonyi. 3. Magyar népdalok (uj) Hoppe. 4. Honf. dal Huber. 5. Rakóczy induló Huber zenekísérettel. Kezdeté este 8 és fél órákor. Belépti-jegy személyenként 60 kr. Előreváltott jegy 50 kr. Alapító és pártoló tagok szabadjegyeiket használhatják. A szabadjegy 2 személyre érvényes. Felülfizetések tekintettel az aradi orsz. versenyen való részvételhez céljából köszönettel vétetnek, hirlapilag nyugtázták. Jegyek előreválthatók Kurián Gy. óras üzletében (főpiacz), Mayer Ferencz szabó üzletében Battványi-utca, Onofri József fodrász üzletében Nagy-Csapó-utca és ezte a pénztárnál. Az 1898. évre szóló pártoló tagsági aláírás a pénztárnál elfogadtatik.

* **Nyilvános nyugtázás.** A Petőfi dalkör 1898. majus 28 an zászló alapja javára rendezett majalison a következő felülfizetések történtek: Légszeszgyár 10 frt, Komlósy Arthur 3 frt, Debreczeni Lajos 30 kr, özv. Nadudvary Ferenczné 50 kr, dr. Medve Kálmán 2 frt, Farkas Ágoston, Hegedüs Károlyné, Szathmáry Károly, Molnár Ambrusné 1—1 frt, Fridvalcky Rezsóné 1 frt 50 kr, Veszprémy Istvánné, Kovács Lina, N. N., Köbb Györgyné 50—50 kr, Szatmáry Mihály, id. Király Ferencz, Püspöky Lajosné, Tolnay Lajos, Szabó Aranka, Tóth Juliska, Borus Béla, Mohay Sándor, Hegyi Mihályné 1—1 frt, N. N. 10 kr, N. N. 50 kr, Tóth Andrásné 2 frt, összesen 36 frt 90 kr. — A kör e nemes czélját előmozdító szives adományokért a dalkör választmányja nevében a legmélyebb köszönetemet fejezem ki. N a g y F e r e n c z pénztárnok.

* **Elveszett egy kerek,** tallér nagyságú, laposra csiszolt gránátkövekből álló aranyba foglalt mellű f. hó 1-jén. A becsületes megtalálót tulajdonosa kéri, hogy azt szerkesztőségünkbe adja be.

* **Orpfeum előadás.** Mézey János igazgató vezetése alatt a daicsarnok a Korona vendéglő udvarkertjében változatos műsor mellett tartja előadásait. Ma este Dallos Aranka a társulat új tagja először lép fel. A mai műsoron több újdonság van jelezve.

x **A photoplasztikum,** mely még egy hétig marad városunkban jövő heten fűdél megismételi II. Lajos bajor király esoda kastélyának kiállítását, erre már most felhívjuk a közönség figyelmét. Ma Egyiptom és Palesztina, holnap pedig Bécs, Berlin és Postdam lesz kiállítva. Érdemes a megtekintésre.

Thaly Kálmán Mikes Kelemennek.

— A történelmi társulat ülése. —

Érdekes választmányi ülése volt Csütörtökön d. u. a magyar történelmi társulatnak. Érdekes nem annyira a szoroson a választmányra tartozó ügyek révén, mint inkább a felolvasások miatt, amennyiben Thaly Kálmán két dolgot olvasott fel, melyek mindegyike eddig ismeretlen adatokkal szaporítja a régi jeleseink életének s működésének ismeretét. A kitűnő történettudós az egyik felolvasásban Mikes Kelemen méltatásához járult jelentős adatokkal, a másodikban egy eddigé ismeret-

en magyar filozófiai írókat mutatott be, a nyilvánosságnak.

Az ülésen gróf T o l e k i Géza elnök, a ki az ülés elején eljenzéssel fogadott megnyitó beszédet mondott. Ezután következtek a titkári jelentések, melyek során Nagy Gyula titkár bejelentette, hogy hat új tag jelentkezett főlvételre. Ezeket egyhangulag megválasztották.

Következett most Thaly Kálmán felolvasása, melynek címe: Egykoru jellemzés Mikses Kelemenről.

Szerző a bécsi és kir. államlevéltár- ez hadi levéltárban tett kutatásaitól nemcsak arról győződött meg, hogy Rákócziak Paul Wilhelm Bohn nevű német titkárja, aki 1727-ben lépett a fejedelem szolgálatába, rendes kémje volt a konstaninápolyi nagykövetségnek, de arról is, hogy az osztrákoktól aruló szolgálatai jutalmul már 1727. tavaszától kezdve egész haláláig rendes zsoldot kapott.

Paul Wilhelm Bohn, miként az Dierling osztrák nagykövét jelentéséből kitűnik, már szolgálata előtt föl volt bérelve arra, hogy Rákóczi szolgálatába lépve ott az osztrákok kémje legyen.

Az aruló német ama nagyfontosságú diplomáciai titkár, a melyeket Rákóczi írószatáról ellesett, lopva lemásolt, továbbá ama hírekért, melyeket a fejedelem hívei köréből Konstantinápolyba s onnan Bécsbe juttatott esetenként, 50—100, sőt 150 aranyakat is kapott Dierlingtől s e mellett 1727-től 1731-ig hadmérnökkapitányi, 1731-től hadmérnök-örnagyi és 1733-tól még gyalogalezredesi rendes zsoldot is huzott, sőt örnagyi és alezredesi kinevezéséről Bécsből még rendes dekretumot is nyert.

Ezt a kalandort Rákóczi 1734 nyarán — a filipsbourgi háborúskor — diplomáciai fontosabb küldetés-el bízta meg. Ő azonban még Párisba utazása előtt értesítette erről Dierlinget és Párisból a császáriakkal rendes titkos levelezést folytatott. Hanem ekkor megjarta, mert egy Savoyai Eugenhez írott levelet a francziák elfogták és mint arulót a Bastillebe zárták. Itt négy esztendeig volt fogva, s mikor innen kiszabadult az volt első dolga, hogy négy évi tisztí fizetését megvegye az osztrákokon, a kiknek újabb spionkodásokkal egész 1741-ig kedveskedett.

Az öreg Rákóczi fejedelem, — sőt idősebb fia, József főherceg is, meg Bohn kiszabadulása előtt elhalván, ezután György herceg s ennek atyja barátaival es rodostói híveivel való érintkezéseit kemlegette ki és tudatta a bécsi udvarral, amely nagyon is jó hasznát vette az ügyes csalónak, Bohn különösen báró Pfuschner udvari tanácsossal, — Lotharingi Ferencz hercegnek, Maria Teresia ferjenek egykori nevelőjével — állott bizalmas levelezésben.

Az 1741-ik év elején talán a fogsága idejében emaradt busas zsold felvételére Bécsbe rándult le ez a jeles alezredes ur es akkor Párisban Penneja nevű bizalmasát bízta meg a kémkedések folytatásával. Penneja derekasan meg is felelt a piszkos szolgálatnak: mert minden kiszámolt dologról pontosan értesítette urát. Ez pedig Pfuschner báróhoz küldte el Penneja leveleit, lévén az azokban említett személyek képzettségét s diplomáciai ügyességet is.

Es Penneja egy ily levelében van szó Mikses Kelemenről is, a híres magyar íróról, a kiül a következőket írja a nagy francia spion:

«Monsieur Miques — Mikes — et Monsieur le baron Say — Zay — sont à Rodoste sans pension de la Porte. Mr. Georges Rákóczi vient de leur écrire, qu'ils nous qua venira Paris, qu'il partagera le pea, qu'ila, avec eux.»

Ehez a pár sorhoz azután Bohn egy hosszabb magyarázatot fűz kíséré levelében Öfuschnernek, melyben így nyilatkozik Mikses Kelemenről:

«Mikestől nem igen kell tartani, ő sohasem lesz valami nagy hasznára Rákócziak. mivel igen korlátolt szellemű es az ügyekre — azok vitelre — semmikép sem alkalmas ember.»

Ezt a kiméltlen ítéletet nem egy tudós hanem egy diplomáciai ügyvivő, egy politikai ágens mondja a nagy íróról, a ki előtt csakis a diplomáciai ügyesség, a színelni, a harudni tudás s a csüres-csavarás a főtudomány, nem pedig az egyeneslelkűség: es Mikes csak azért korlátolt elméjű es buta ő előtte, mert az ilyenekhez nem értett.

Annyiban azonban mégis igaza volt onnek a német spiezlinnek, hogy a szellemére, kedélyére, hajlamaira s olvasmányaira nézve határozottan szépirodalmi műveltségű es jártasságú Mikset, mint diplomáciai ügyek vitelére kevésbé alkalmas embert, a fejedelem sem használta fel diplomáciai dolgokra soha, hanem mint ritkábbjellemű es feddhetetlen be-é-ü-letességű emberre a főkamarasság mellett csakis a házigazdaság vitelet bízta rea. Rákóczi halála után tehát ennek fia, György herceg sem igen vehette volna Miksesnek, mint diplomáciai ügyöknök nagy hasznát, mert az egyeneslelkű embernek egyéb nem tudott volna lenni soha.

A Bohn által Mikseről mondott ítélet tehát nem mint tudós emberről de, mint a diplomáciai ügyek vitelére kevésbé alkalmas emberről értendő.

Ugyancsak Thaly Kálmán mutatta be egy eddigéle ismeretlen magyar bölcseszeti író: Kiss István keziratát, melynek címe: Magyar filozófia es a me y három fejezetre oszlik: logikára, fizikára es metafizikára. A szerző Rodostóban él, a száműzött Rákóczi fejedelem környezetében. Írásmódja szép, magyaros s eszmenete e is figyelemreméltó.

Végül azzal fogalkozott a társulat, hogy Nyitra vármegye fölkerte a történelmi társulatot, hogy nyújtson neki segédkezést a községek névmagyarosításában. A választmány felkéri herceg Odessalehi es Taganyi tar-ulati tagokat, hogy e tekintetben tennének tanulmányozásokat.

Nyilt-tér.

Dr. Csabai Uy Kálmán

ny. ezredorvos

orvos-sebész tudor, operateur

nőgyógyász es gyermekorvos

lakásat

DEBRECZEN, Kossuth-utca 2575 sz. saját házába tette át véglegesen.

Csak fiatal embereket

érdekelhet tudni, hogy a párisi Dr. BOITON

Injectio Oriental

már néhány napi használat után elmulasztja még a legrégibb bántalmakat is, főlöskéges tehát santal olaj vagy copaiba balzsammal kísérletezni, mert ezek csak a gyomrot rontják es a bajt nem gyógyítják meg.

1 üveg Boiton Injectio ára 1 forint

Magyarországi főraktár:

ZOLTÁN BÉLA gyógyszerháza Budapest,

V. Nagykorona-u 23 (Széchenyi-tér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszerházaiban.

Postai megrendelések címe:

Zoltán gyógyszerháza Budapest.

1898. november hó 1-től
Piacz-utczai 1829. számu házunknál
a főpostával szemben
egy bolthelyiség
kiadó.

Debreczeni ipar és kereskedelmi bank.

Nincs többé láb fájas,
sem tyukszem, sem izzadós láb,
sem bőrkeményedés, sem lábdaganat,
sem fagyos láb, sem lábégés.

Rövid idejű viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét a Dr. Högyes-féle az egész világon szabadalmazott Asbest talpbéléssel látja el.

Párja egyszerű 60 kr., kettős vastagságú 1 frt 20 kr. Az Asbest talpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek es a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállítottott.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése es külön 10 kr. franco. Felvilágosítások es prospektusok, köszönetnyilvánítások ingyen.

Általános Asbest áru gyár betéti társ. Viszont eladóknak tetemes árengedmény.

A debreczeni első takarékpénztár

jelzálogi bekebelezés mellett földbirtokra, állandó bérjövödelmet biztosító kész vagy építés alatt levő városi házakra 40 éves vagy rövidebb idő alatti lejáratu

készpénzes
vagy
zálogleveles
törlesztéses kölcsönöket es váltóhitelt

engedélyez a legmértányosabb kamat es feltételek mellett. Megkeresésre az összes üzletágainkra vonatkozó értesítést szívesen nyújtunk.

A bekebelezési ügyletek gyors es jutányos keresztül vitelére ajánljuk takarékpénztárunk bizalmi ügyvédjét Des Combes Henrik urat, (lakik Piacz-utca 2145 sz.) ki is a takarékpénztár által megállapított legjutányosabb díjtárfá számítása mellett, az őt megkereső fele nek szolgálatára áll.

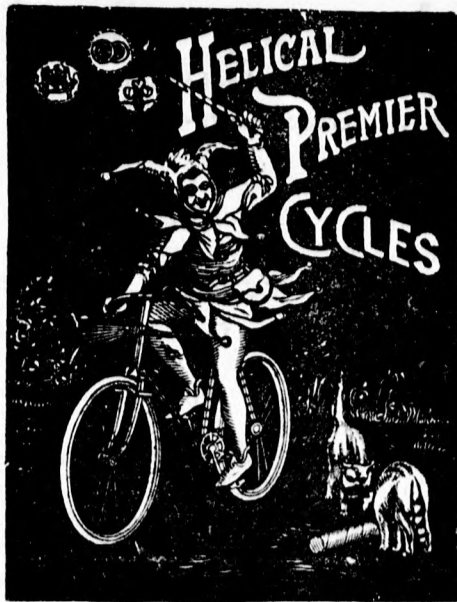
MIHALOVITS-féle

Harmat-Crème

Arcszépítő kenőcs.

A Harmat-Crème a legjobb arcszépítő s kézbőr-
ápoló kenőcs, mely üdítő, puhává, fehérre
teszi az arc bőrét.
A Harmat-Crème sem olívet, sem higanyt nem
tartalmaz s teljesen ártalmatlan hatása.
A Harmat-Crème nappal is használható, miután
nem zsíroz s a poudert jól állja.
A Harmat-Crème nem teszi fényessé az arcot
s fehéríti a bőrt.
A Harmat-Crème kiváló jó hatású mindennemű
bőrbajoknál; pattanások s mitesszerek (bőr-
atkák) elmulasztására, napégte s szélkifújta
arcznál, s kéznél.
A Harmat-Crème teljesen zsírtalan, habszerű, jó illatú
arczenőcs egy tégelyének ára egy korona.
A Harmat Szappan, mely a Crème hatását fokozza,
darabonként 35 kr.
Főraktár a készítő MIHALOVITS I. gyógy-
szerésznél Debreczenben.

The Premier Cycle Co L.d. (Hillman
Herbert Cooper.)

Gyárak:
Coventry Anglia, Eger Csehország, Deo Nürnbergnél.
Évi készítés 60,000 bicikli.
Vezérképviselőség Magyarország részére: Kann és
Heller Budapest, Váci-körút 62. szám.
DEBRECZEN részére

BAUER és TÁRSA

Péterfia-utca.

Eladó birtok.

200 magyarhold, simafekvésű
jó buzatermő tagbirtok, gazdasági épüle-
tekkel kedvező fizetés mellett, esetleg
egy debreczeni házzal is elcserélendő.
Értekezhetni: Dimák György birtokossal
Uj Német u. p. Alsószapor.

Köszénkátrányt

legjobb minőségben,
zsindely- és deszkatetők,
továbbá
szőlőkarók behuzására,

mely által azok tartóssága kétszerte
hosszabb, továbbá czulápok, melyek
a földbe ásatnak, kerítések s gaz-
dasági eszközök befestésére, hor-
dókban a 50, egész 250 súlytartalom-
mal, továbbá saját gyártmányu

coaksot

(pirszén) kovácsok és lakatosok
részére ajánlja ju ányos ár mellett:

Legszeszgyár igazgatósága

DEBRECZENBEN.

Péküzlet bérbeadás.

Kassán főutca 79 sz. a. a
korzón egy legjobb hírnévnek
örvendő és már 50 év óta fenn-
álló pékbolt, számos üzleti he-
lyiséggel f. évi szeptember hó
1-től bérbe adandó.

Bővebb felvilágosítás ugyan-
ott II-ik emelet 9. sz. ajtó.

A városban és faluban.

Fontos és jövedelmező
és jövedelmező
és jövedelmező
és jövedelmező
Fontos és jövedelmező
és jövedelmező
és jövedelmező
és jövedelmező
Fontos és jövedelmező
és jövedelmező
és jövedelmező
és jövedelmező

Igen jövedelmező kereset.
Ajánlatok

Michael Kammholz
Teschen (österr. Schlesien) kéretnek.

Görög borok.

ACHAIA PATRAS

Vezérképviselőség Ausztria Magyarországra:
SCHRAUTH & J. Bécs,

IX. Frankgasse 4.

Kapható Debreczenben: Csanak Józsefnél.

Még két előadás

„BIKA“ szálloda 2-ik udvar.

szombaton és vasárnap azaz június hó 4. és 5-én.

Nagy előadás
Egy est az

ÁLMOK

országában.

ANNETELI

az illuzionista, spiritista, magnetista és hipnotista valamint Mad. Anneteli a spiri-
tista médium közreműködésével.

Legújabb találmányu illúziók és látszólagos csodák eredeti bemutatása.

Megfejthetetlen kísérletek

az akaratbefolyásolás, gondolatátvitel, spiritizmus, hipnotizmus és szellemkopogás terén.

Fenntartott hely 50 kr., II. hely 30 kr.

Pénztárnyitás 7, az előadás kezdete 8 órakor.

Részletes műsorozat, mely minden előadásnál változik, 10 krért kap-
ható a pénztárnál.

Tessék a czimre vigyázni!

Tessék a czimre vigyázni!

Tessék a czimre vigyázni!

Alapított
1880. évben.

Hrabéczy Antal

vegyészeti gőzmosódája, műfestészeti és tisztító intézete
DEBRECZEN, Széchenyi-utca 1801. szám.

Alapított
1880. évben.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy üzletemet, — mely 18 éves fenállása óta osztatlan elismerésben részesült — a modern technika legújabb eszközeivel ujonnan felszereltem és kibővítettem, úgy, hogy az nemcsak a fővárosi, hanem a külföldi hasonló intézetekkel is képes versenyezni. Több oldalról hangoztatott kívánságnak megfelelően egy

fővárosi férfi szabót

alkalmaztam azon czélból, hogy a munkában adott férfi ruhák szakszerűen kijavittassanak és ki is vasaltassanak.

Festetnek: selyem, gyapju, pamut, fél-gyapju kelmék, mindennemű női ruhák egészben vagy szétbontva, buterkelmék, női jaquetek és uri öltözetek.

Tisztittatnak: Női-, u. m. házi-, utcza- és bál ruhák, a legvilágosabb és legvalótlanabb színű selyem ruhák, napernyők, szőnyegek és függönyök.

Katonatiszti lópokróczok festése és tisztítása.

Vidéki megbízások a legnagyobb figyelemmel teljesítetnek.

Tessék a czimre vigyázni!

Zárt ajánlati hirdetés.

Közadós Droppa és Taróczy cég csődügyében az ideiglenes csődválasztmánynak javaslata alapján a debreczeni királyi Törvényszék mint csődbíróóság 8550/1898. P. sz. végzésével a csődleltár 1—2787 t. a. felvett s 4129 frt 83 krra becsült bolti áruknak és berendezésnek az állandó csődválasztmány jóváhagyásától függő joghatályal zárt ajánlat útján egy tömegben való eladását rendelvén el, a venni szándékozók felhivatnak, hogy ajánlatukat a becsár 10%-ának megfelelő bánatpénz vagyis 412 frt 98 kr. letétele mellett alólírott tömeggondnoknál (József kir. herceg utca 6, előbb Nagy-uj-utca 1708.) f. 1898. évi június hó 15-ik napjának d. u. 5 órájáig adják be. A bolti áruk és berendezések becsáron alól eladatni nem fognak s vevő az ajánlat elfogadása esetén köteles azokat a vételárnak készpénzben való kifizetése mellett azonnal átvenni s a vételáron felül az átvétel napjától kezdve f. 1898. nov. hó 1. napjáig, illetve ha az üzlethelyiség előbb bérbeadatnék, ezen ideig a boltbért is viselni s azt tömeggondnoknál az átvételnél egyidejűleg készpénzben letenni. Az ajánlat a vevőre feltétlenül kötelező. A csődválasztmány a szabad választási jogot magának fentartja — A leltár, valamint az áruk és berendezés naponta d. u. 2—5 óráig tömeggondnoknál megtekinthetők.

Dr. Bacso Dezső,
ügyvéd, tömeggondnok.

(Utánnomást nem díjazok.)

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszor ellentelt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynek, oszonnál, tagzsugogatásnál és meghűléseknek és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bővásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utazót van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

A borszéki borviz a savanyúvizek királya.

Borszék

Gyógyfürdő Erdelyben, Csikmegyében fenyvesek hazájában.

Fürdőidény tartama: Jun. 15. Szept. 15-ig.

Utazás: Szász-Régenig vasuton, onnan az igazgatóság által szubventionált gyorskocsikon.

E gyorskocsikra előjegyzést tehetni **Miklós, Gőg vállalkozóknál Sz.-Régen.**

Déli utirány: Brassó, Csik-Szereda vasuton, onnan kocsin.

A borszéki borviz a savanyúvizek királya, megrendelhető igazgatóságnál Borszék.

Kapható mindenütt, (Debreczenben: **Csanak József, Szabó Zsigmond, Kohn Henrik** uraknál.

Fürdőre, borviz üzletre nézve minden felvilágosítással, prospectussal árjegyzékkel szolgál

a fürdő-üzlet igazgatóság, Borszék.

Posta és távirtda helyben.

Megrendelhető: Igazgatóság Borszék.

Millemint nagy éremmel is kitüntetve.

Északmagyarországi egyesített kőszénbánya és iparvállalat

részvény-társulat képviselősege Debreczen.

Mint fentnevezett kőszénbánya képviselője, van szerencsém a közlegő **cséplési idényre** a t. gazdálkodók b. figyelmét általános közkedveltségnek örvendő

szenünkre

felhívni. Ajánlok cséplési szükségletekre

baglyasi, karanesi és esibai szenet

bármely állomásra szállitva

felette jutányos árban.

Tisztelettel

Klein Adolf

Miklós-utca 1956.